

Т. А. Севернюк

Липковська Лідія Яківна

ЛИПКОВСЬКА Лідія Яківна (28. 04(10. 05). 1884, за ін. даними – 25. 05(06. 06). 1882, с. Бабин, нині Кельменецьк, р-ну Чернів. обл. – 22. 03. 1958, Бейрут) – співачка (лірико-колоратурне сопрано), педагог. Племянниця [М. Заньковецької](#). Навч. у Кам'янець-Подільській гімназії (нині Хмельн. обл.), де співала у церк. хорі і брала участь у концертах. Від 1903 навч. у С.-Петербур. консерваторії (викл. [Н. Ірецька](#)). Удосконалювала вокал. майстерність в Мілані у В. Ванцо (театр «Ла Скала», 1907–09). Дебютувала 1904 у С.-Петербурзі партією Джільди («Ріголетто» Дж. Верді, рос.-італ. приватна опера). 1906–09, 1911–13, грудень 1916 – січень 1917 – солістка Маріїн. театру, 1914–15 – Театру муз. драми у Петрограді (нині С.-Петербург). 1909–11, 1913 з великим успіхом виступала у театрі «Ла Скала» (Мілан), де спеціально для неї поставлено оперу «Сомнамбула» В. Белліні. Гастролювала у Нью-Йорку («Метрополітен-опера», серед сцен. партнерів – Е. Карузо), Канаді, Бостоні, Чикаго (обидва – США). Здійснила концертні подорожі Лондоном («Ковент-Гарден», 1909, 1911), Парижем (1909, 1910, травень 1911, 1913–14, «Російські сезони», театри – «Шатле», «Гранд-Опера», «Опера-Комік», серед партнерів по опер. сцені – Ф. Шаляпін, поміж слухачів – Ж. Массне, познайомила із Дж. Пуччіні), Римом (1910), Віднем (жовтень 1911, Віден. придворна опера; 1913), Будапештом (квітень 1912), Гамбургом (Німеччина, грудень 1913). Запрошена до театру «Ла Скала» на 9 вистав «Ріголетто» під керівництвом А. Тосканіні (1914). В 1915 – у Нар. домі (Петроград). 1916 і 1917 гастролювала у Києві. Від 1919 – за кордоном. Здійснила гастрольне турне: Японія, Китай, Індія, Філіппіни, Австралія, Нова Зеландія, міста європ. країн, зокрема Берлін, Відень, Лондон, Париж, Рим, Прага, Варшава. 1924–27 – солістка Бухарест. опери. 1927–29 виступала у Києві, Харкові, Дніпропетровську, Одесі, Севастополі та ін. 1928 брала участь у виставах студії К. Станіславського, що тоді гастролювала в Ленінграді (нині С.-Петербург). У концертах Л. брала участь *Д. Шостакович*. У 1930-х рр. – у Парижі, Берліні, Бухаресті. Під час 2-ї світової війни виступала в окупов. Одесі (1941), Бухаресті (1943). Остан. виступ – 1951 в Парижі. 1937–41 – керівник каф. сольного співу Кишинів. консерваторії; від 1952 викладала у Рос. консерваторії в Парижі; у 1950-х рр. – у Бейруті. Серед учнів – [М. Дідученко](#), Л. Бабиш, Т. Чебан. Л. – одна з найвидатніших камер. співачок 20 ст. Володіла легким голосом широкого діапазону, феноменал. вокал. технікою, досконало виконувала найскладніші колоратурні партії. У репертуарі – твори В. Заремби, О. Даргомижського, М. Мусоргського, П. Чайковського та зарубіж. композиторів, а також рос., укр., іспан., франц.

нар. пісні (виконувала здебільшого мовами оригіналу). Її талант високо цінували М. Римський-Корсаков, О. Глазунов, Е. Направник, Ж. Массне, К. Станіславський, В. Мейєрхольд, Дж. Пуччіні. Здійснила низку записів на грамплатівки у С.-Петербурзі, Нью-Йорку, Відні.

Фотоілюстрації

Основні партії

Наталка («Наталка Полтавка» І. Котляревського – М. Лисенка), Марфа, Снігуронька, Ольга, Волхова, Царівна Лебідь («Царева наречена», «Снігуронька», «Псковитянка», «Садко», «Казка про царя Салтана» М. Римського-Корсакова), Тетяна («Євгеній Онєгін» П. Чайковського), Церліна, Цариця ночі («Дон Жуан», «Чарівна флейта» В.-А. Моцарта), Розіна («Севільський цирульник» Дж. Россіні), Марґарита Валуа («Гугеноти» Дж. Мейєрбера), Віолетта («Травіата», Дж. Верді), Марґарита, Джульєтта («Фауст», «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно), Лакме (однойм. опера К. Деліба), Лейла («Шукачі перлів» Ж. Бізе; 1-е виконання у Маріїн. опері), Манон Леско («Манон» Ж. Массне), Лючія («Лючія ді Ламмермур» Г. Доніцетті), Недда («Паяци» Р. Леонкавалло), Баттерфляй, Мімі («Мадам Баттерфляй», «Богема» Дж. Пуччіні), Офелія («Гамлет» А. Тома).

Рекомендована література

1. Станиславский К. С. Материалы, письма, исследования. Москва, 1955;
2. Демочко К. Її сцена – світ // Вітчизна. 1973. № 4;
3. Арабаджиу Р. Очарованная песней. Кишинев, 1977;
4. Гетьман В. Зірка оперної сцени // Рад. Буковина. 1982, 8 черв.;
5. Добрянський А. Лідія Липковська. Чц., 2000;
6. Шахрай В. Лідія Липковська в Одесі // Укр. співаки у спогадах сучасників. К.; Л.; Нью-Йорк, 2003;
7. Кривий В. Під благовісний дзвін // Буковин. вісн. 2004, 4 черв.;
8. Горбатюк В. На крилах світової слави // Поділ. вісті. 2004, 24 серп.;
9. Севернюк Т. Прийшла й постала з небуття... // Музика. 2014. № 6.

Бібліографічний опис:

Липковська Лідія Яківна / Т. А. Севернюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54737>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).